



# İmalatta faaliyetler 8 AYDIR DARALIYOR

İmalat sanayisine ilişkin faaliyetler Mart'tan bu yana daralıyor. Ağustos'ta 47 puan ile dibi gören imalat PMI verisi Ekim'de 49.8'e kadar yükseldi. İstanbul özelinde ise iyimser düzeye gelindi

## İBRAHİM TÜRKMEN

**İSTANBUL Sanayi Odası** Türkiye ve İstanbul İmalat PMI Ekim 2016 raporları açıkladı. Buna göre, Eylül'de 48.3 olarak ölçülen **İSO** Türkiye İmalat Sanayi PMI endeksi Ekim'de 49.8'e yükseldi. İmalat PMI endeksi, Mart'ta 49.2, Nisan'da 48.9 Mayıs'ta 49.9, Haziran'da 49.5, Temmuz'da 47.6 ve Ağustos ayında 47.0 ile dibi görmüştü. Bilindiği üzere endeksin 50'nin altında kalması imalat sanayisindeki faaliyetlerin kötüleştiğini gösteriyor. Buna göre endeks son 8 aydır imalat sektöründe daralmaya işaret ediyor.

## ARTIŞ İŞARETİ VERDİ

Ekim ayına ilişkin PMI verisi detaylarına baktığımızda Ekim'de yeni ihracat siparişleri son üç ayda ikinci kez yükselirken, satın alma faaliyetlerinde yaklaşık son iki yılın en güçlü büyümesi gerçekleşti.

**İstanbul Sanayi Odası** Türkiye İmalat PMI anket verileri hakkında değerlendirmede bulunan IHS Markit Kıdemli Ekonomisti Trevor Balchin, "İhracattaki büyümenin katkısıyla mevsimsel etkilerden arındırılmış Üretim ve Yeni Siparişler Endeksleri önceki aya kıyasla artış gösterse de eşik değer 50.0'nin altında kaldı. Ancak girdi stokları ve istihdamdaki artış, üretimin önümüzdeki aylarda yeniden artışa dönebileceğini gösterdi" dedi.

## SİPARİŞLER OLUMLU

**İstanbul Sanayi Odası** İstanbul İmalat PMI endeksi ise Ekim'de üst üste üçüncü ay olacak şekilde yükseldi ve eşik değer 50.0 düzeyinde gerçekleşti. Yeni siparişler ve istihdamdaki artış, manşet PMI endeksini Ekim'de olumlu yönde etkileyen temel faktörlerden oldu. İstihdam Haziran'dan beri gözlenen en yüksek hızda arttı. İlmli düzeyde olmakla birlikte yeni siparişler Mayıs'tan bu yana ilk kez yükseldi. Yeni ihracat siparişlerinde de hafif bir artış kaydedildi.





# İhracat yüzde 5 düştü

Çevre ülkelerde yaşanan sorunları, Rusya ile ilişkilerin yansımamış olması nedeniyle dışsattım ekimde yüzde 4.6 geriledi. İhracat 12 ayda 139 milyar dolara geriledi

Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM), ekim ihracat verilerini Ford Otosan'ın Kocaeli'nde bulunan fabrikasında açıkladı. TİM verilerine göre mücevher dışındaki altın ihracatı hariç tutularak yapılan hesaplamalarda, ekimde ihracat geçen yılın aynı dönemine kıyasla yüzde 4.6 düşüşle 11 milyar 727 milyon dolar oldu.

Ocak-ekim dönemini kapsayan ilk 10 aylık ihracat yüzde 3.7 azalışla 115 milyar 952 milyon dolar olurken, son 12 aylık dönemde ihracat da yüzde 5 düşüşle 139 milyar 385 milyon dolar olarak gerçekleşti.

## Otomotiv lider

Sektörel bazda ekim ayında en fazla ihracatı yüzde 8.2 artış ve 2 milyar 190 milyon dolarla otomotiv endüstrisi gerçekleştirdi. Bunun 1 milyar 431 milyon dolarla hazır giyim ve konfeksiyon ile 1 milyar 239 milyon dolarla kimyevi maddeler sektörleri takip etti. Ekimde en fazla ihracat artışını sanayi ürünlerinde yüzde 8.2 ile otomotiv, tarım ürünlerinde de yüzde 23.2 artışla zeytin ve zeytinyağı sektörleri yaptı.

Sektör bazında miktar olarak ekim ayında dokuz sektörde artış, 18 sektörde de azalış gözleendi. İhracatını bir önceki yılın aynı ayına göre miktar olarak en çok artıran sektörler yüzde 16.9 artış ile su ürünleri ve hayvansal mamuller ile yüzde 9 artışla zeytin ve zeytinyağı sektörleri oldu.

Ekim ayında 102 ülkeye ihracatta artış yaşanan 133 ül-

kede gerileme oldu. En fazla ihracat yapılan ilk 5 ülke arasında Almanya'ya ihracat yüzde 0.1 azalış, İngiltere'ye yüzde 15.2 azalış, Irak'a yüzde 13.1 azalış kaydederken, İtalya'ya yüzde 3.6 ve ABD'ye yüzde 12.8 artış gerçekleşti. En fazla ihracat yapılan ilk 20 ülke arasında ekim ayında en yüksek ihracat artış oranlarını yüzde 61.7 ile Bulgaristan, yüzde 23.7 ile Çin ve yüzde 12.8 ile ABD elde etti.

Avrupa Birliği'ne ihracatta yüzde 4.7 düşüş meydana gelirken, Uzak Doğu ülkelerine yüzde 35.8 oranında büyüme dikkat çekti. AB'nin ihracatımızdaki payı ise yüzde 49.6 oldu. İlk 10 aylık dönemde ise ihracat AB'ye yüzde 4.2, Kuzey Amerika'ya yüzde 4.1 artarken, Ortadoğu'ya yüzde 9.3, Bağımsız Devletler Topluluğu'na ise yüzde 6.6 azaldı.

## Rusya yansımada

TİM Başkanı Mehmet Büyükekşi, verileri değerlendirirken "TİM rakamlarında mücevher haricindeki altın ihracatı yer almıyor. Açıklamış olduğumuz rakamlar ile TÜİK'in altın dahil rakamları farklılık gösteriyor. İhracatın düşmesinde çevre ülkelerde yaşanan sorunlar, ihracat fiyatlarının düşmesi ve Rusya ile düzelen ilişkilerin ihracat rakamlarına henüz yansımaması etkili oldu. Ayrıca, geçen seneki ekim ayına göre bu sene 1 iş günü eksik olması da ekim ayı ihracatının gerilemesinde etkili oldu" dedi.

● Ekonomi Servisi

Sektörler	SEKTÖREL BAZDA İHRACAT RAKAMLARI (Bin dolar)			Değ. (*15/*16)
	1-31 Ekim 2016	1 Ocak-31 Ekim 2016	Son 12 aylık 2015-2016	
Tarım	1.945.147	16.193.535	20.170.831	-5.3
Sanayi	9.429.671	88.196.177	106.501.110	-4.2
Madencilik	351.862	3.049.479	3.650.181	-9.9
TOPLAM (TİM+TÜİK*)	11.726.679	115.952.259	139.385.067	-5.0

Ekimde ihracat miktar bazında yüzde 3.3 daralarak 8.9 milyon ton olurken, yılın ilk 10 ayında gerçekleştirilen 85.7 milyon ton ihracat geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 4 artışa işaret etti.

## İmalatta daralma sürüyor

Türkiye PMI endeksi ekimde daralmaya devam etse de toparlanma göstererek 49.8'e yükseldi.

**İstanbul Sanayi Odası (İSO)** Türkiye ve İstanbul İmalat PMI (Satın Alma Yöneticileri Endeksi) anketlerinin Ekim 2016 dönemi sonuçları açıklandı.

Buna göre PMI endeksi, ekim ayında eşik değer olan 50.0'ın altında gerçekleşti. Endeks Eylülde 48.3 olarak ölçülmüştü. Ayrıca endeks 2016'nın ilk 10 ayında ki ortalaması olan 48.9 değerinin üzerinde ölçüldü. Ekimde yeni ihracat siparişleri son üç ayda ikinci kez yükselir-

ken satın alma faaliyetlerinde yaklaşık son iki yılın en güçlü büyümesi gerçekleşti.

İstihdam hazirandan beri gözlenen en yüksek hızda artarken, ılımlı düzeyde olmakla birlikte yeni siparişler mayıstan bu yana ilk kez yükseldi. Yeni ihracat siparişlerinde de hafif bir artış kaydedildi.



**İSO MESLEK KOMİTELERİ VE STK'LARDAN ORTAK AÇIKLAMA:**

## Avrupalı dostlarımızdan daha güçlü destek bekliyoruz

**İstanbul Sanayi Odası (İSO)**, tekstil, hazır giyim, deri ve deri mamulleri sektörlerini temsil eden komitelerini ve 16 STK'yı dün BBC'nin "Suriyeli çocuk mülteciler" haberine karşı ortak bir çatı altında topladı. Yapılan açıklamada "Biz sanayicilerin AB mevzuatına uygun üretim yaptığı, Avrupalı müşterile-

rimizin de üretim sürecini baştan sona gözden geçirdiği bilinen bir gerçek. Ülke olarak 3 milyon Suriyeli kardeşimize büyük bir yardımseverlik örneği sergiliyoruz. Böyle bir süreçte Avrupalı dostlarımızdan mültecilerin buradaki imkanlarını iyileştirmek için daha güçlü destek bekliyoruz" denildi. /09





**ISO MESLEK KOMİTELERİ VE STK'LAR BBC'NİN HABERİNE TEPKİ GÖSTERDİ:**

## AB mevzuatına uygun üretim yaptığımız bilinen bir gerçek

**İstanbul Sanayi Odası (İSO)**, tekstil, hazır giyim, deri ve deri mamülleri sektörlerini temsil eden komitelerini ve 16 STK'yı BBC'nin "çocuk mülteciler" haberi sonrası bir araya getirdi. **İSO**'dan yapılan açıklamada, asılsız haberlerle Türkiye'nin imajının olumsuz etkilenmesi büyük hak-sızlık olarak nitelendi.

Açıklamada "Biz sanayicilerin AB mevzuatına uygun olarak üretim yaptığı, Avrupalı müşterilerimiz de üretim sürecini baştan sona gözden geçirdiği bilinen bir gerçektir. Ülke olarak 5 yılı aşkın süredir 3 milyon Suriyeli kardeşimize büyük bir yardımseverlik örneği sergiliyoruz. Böyle bir süreçte Avrupalı dostlarımızdan gerçeklerden uzak haberler yerine, mültecilerin buradaki imkanlarını iyileştirmek için daha güçlü destek bekliyoruz" denildi.

Ortaya atılan asılsız iddiaların tam aksine, Türk tekstil ve hazır giyim sanayisinin, rakiplerine göre birçok açıdan çok daha uygun şartlara ve etik değerlere bağlı bir çalışma ortamına sahip olduğu vurgulanan açıklama şöyle devam etti: "Türk tekstil ve hazır giyim sanayicileri olarak bu koşulları da yeterli bulmadığımızı; insana yakışır iş standartlarına sahip olma adına kesintisiz iyileştirmeye



### 16 STK ORTAK AÇIKLAMA YAPTI

İSO tarafından düzenlenen toplantıya şu kurumlar katıldı: TOBB Konfeksiyon ve Hazır Giyim Meclisi, İstanbul Hazır Giyim ve Konfeksiyon İhracatçıları Birliği, İstanbul Tekstil ve Hammaddede İhracatçıları Birliği, Ayakkabı Yan Sanayicileri Derneği, Bayrampaşa Tekstilci ve Sanayici İşadamları Derneği, Çorap Sanayicileri Derneği, Konfeksiyon Yan Sanayicileri Derneği, Laleli Sanayici ve İşadamları Derneği, Örne Sanayicileri Derneği, Tüm İç Giyim Sanayicileri Derneği, Türkiye Ayakkabı Sanayicileri Derneği, Türkiye Deri Konfeksiyoncuları Derneği, Türkiye Ev Tekstili Sanayicileri ve İşadamları Derneği, Türkiye Giyim Sanayicileri Derneği, Türkiye Tekstil Terbiye Sanayicileri Derneği, Türkiye Triko Sanayicileri Derneği.

inandığımızı ve koşulsuz temiz üretimi esas aldığımızı özellikle vurgulamak istiyoruz. Böyle bir anlayışa

sahip olan biz sanayicilerin sadece Suriyeli mülteciler değil, hiçbir çocuğun çalıştırılmasından yana olmayacağı aşikardır. Bu konuda hep duyarlı olduk, olmaya da devam edeceğiz."

### Çalışma izinleri kolaylaştırılmalı

Öte yandan BBC'nin haberinin, Suriyeli mültecilerin topluma uyum sağlamasının ne kadar önemli, hassas ve acil bir konu olduğunu bir kez daha hatırlattığı belirtilen açıklamada şu ifadeler yer verildi: "Bu bir gerçek ve bu gerçeği siyasilere bürokratlara, biz STK'lardan akademi dünyasına kadar hepimizin görmesi gerekmektedir. Bu nedenle

Suriyeli mültecilerin mümkün olduğu kadar hızlı bir şekilde toplumuza uyum sağlamaları gerekiyor. Bu uyumun bir ayağı da Suriyeli göçmenlerin istihdam edilmesinde çalışma izinlerinin daha da kolaylaştırılması ve bu konudaki prosedürlerin rahatlatılmasıdır. Bütün bu çerçevede bir değerlendirme yapılacak olursa; içinde bazı Suriyeli üreticilerin de olduğu merdiven altı işletmeler ve bunların üretimi, kayıtlı çalışmaya her zaman önem veren biz sanayiciler için de ağır bir haksız rekabet unsurudur. Bu tür işletmelerin ciddi bir denetime tabii tutulması gerektiğini düşünüyoruz. Biz kayıtlı çalışan sanayiciler, merdiven altı üretime ve kayıt dışılığa karşı her düzeyde mücadelemizi sürdürüyoruz, sürdürmeye de devam edeceğiz."



# Tüketici güveni azalıyor sanayi üretimi ise artacak

Dün açıklanan üç ekonomik veri, oynaklığı ve karışıklığı gösterdi. Aylık olması nedeniyle verilerden belki çok şey beklenemez ama belli bir trendi işaret etmediği de kesin. Bu üç veriden net biçimde ekonomi bozuluyor sonucu çıkmıyor, düzeliyor da çıkmıyor. Çünkü tüketici güveni hızla düşerken üreticiler üretimi artırmaya karar vermişler.

## TÜKETİCİ GÜVENİ

### ZAYIFLIYOR:

En temel verilerden biri tüketici güveninin olması. Tüketim normal düzeylerinde olacak ki, üretim ve yatırımlar buna paralel seyretsin. Dün açıklanan Bloomberg HT ekim ayı Tüketici Güven Endeksi 100.33'ten 82.83'e indi ve yüzde 17.4 düştü. Hızlı kur artışı ve arkasından faiz oranlarının iki katına yükseltildiği Ocak 2014'teki yüzde 20.8'lik kayıptan sonra tüketici güveninde en büyük düşüş bu.

■ Böylece temmuz sonrası toparlanan tüketici güveni ekimde kur artışı, kredi notunun düşürülmesi, Suriye ve Musul operasyonlarının etkileri ile yeniden zayıfladı. Tüketici güvenindeki düzelmeye de ozulmaya yol açan faktörlerde pozitif değişime bağlı.

**İHRACATTA İYİ, KÖTÜ YAN YANA:** TİM dün ekim ihracatını 11.7 milyar dolar olarak açıkladı. Bu rakam Eylül 2015 ihracatına göre yüzde 4.6'lık gerileme demek. Normal çalışılan ve kış dönemine girdiğimiz bir ayda ihracatın toparlanması bekleniyordu. Ama hem kur farklarından meydana gelen kayıp



hem de ihraç edilen ürünlerin fiyatlarında yıllık bazda meydana gelen düşüşler, tutar bazında ihracatı azalttı.

■ Yılın 10 ayında ise ihracat 107.4 milyar dolar olurken, bu rakam bir önceki yılın 3 milyar dolar altında veya yüzde 2.9 aşağısında kaldı. İyi olan taraf ise 10 aylık dönemde ihracatın miktar bazında yüzde 4 artması. Tutar bazında düşmesine karşılık miktar bazındaki artışta, dünya mal fiyatlarındaki düşüşten ve parite etkisinden kaynaklanıyor.

Nitekim TİM Başkanı Mehmet Büyükekşi küresel ticaret hacminin bu yıl yüzde 4.4 daraldığına dikkat çekti.

**SANAYİDE İŞLER AÇILIYOR:** Ekim ayında sanayinin satın alma faaliyetlerindeki artış ise üretimin artacağını söylüyor bize. Eylül ayında ithalatta yüzde 0.7 azalma ise fiyat düşüşlerini dikkate alırsak, gerçekte düşüş değil artış demek. Ay içinde açıklanacak miktar bazındaki dış ticaret verilerinde ithalatta reel bir artışın olduğunu göreceğiz.

■ İthalatta en büyük pay da hammadde ve ara malında. Yani önce ithalatı yapıldı, sonra ekim ayı Satın Alma Endeksi yansıdığı gibi diğer hazırlıkları yapıldı, üretim artıyor. İstanbul Sanayi Odası'nın ekim Satın Alma Endeksi yüzde 48.3'ten yüzde 49.8'e çıktı ve ikinci aydır düzelmeye devam ediyor.

■ Satın alma faaliyetleri Kasım 2014'ten beri en hızlı artışını yaptı, girdi stokları 9 ay sonra ilk kez genişledi ve istihdam da arttı. Bütün bunlar da üretimin ivmeleneyeceğine işaret ediyor.

## BAŞBAKAN'IN BANKACILARLA TOPLANTISINDAN NE ÇIKAR?

Sanayi üretimi artacak ama önemli olan bunun kalıcı olup olmayacağı. Yoksa son dönemdeki davranış tarzını biliyoruz. Bir iki ay çalışıp, sonra hız kesiliyor. Bu nedenle de sanayi üretiminde oynaklıklar yaşanıyor. Çünkü, maliyetler yüksek, fiyatların ne yöne gideceği konusunda belirsizlikler fazla ve kimse stok taşımak istemiyor. İhracatta bir artış ivmesi yakalanamaz ve yurtiçi talep artmazsa sanayi yeniden frene basmak zorunda kalabilir.

■ Kaldı ki reel sektör sadece sanayiden veya tüketicilerden ibaret değil. İşin hizmet sektörü ve ticaret tarafı da var. Hatta ekonominin en büyük dilimi burada ve sıkıntılar oldukça birikmiş.

■ Tüketici, üretici, taşımacı, ticaretçi, siyasetçi kısaca her kesimi rahatlatacak formül, büyümenin artmasında yatıyor. Bunun öncelikli yolu da iflasların önlenmesinden geçiyor. Bu zor dönemin mümkün olduğunca az iflaslarla geçilmesinin, beklentilerin yönetilmesi ve

zincirleme etkinin yaratılmaması açısından önemi büyük.

■ Durum zor ve nazik bir aşamaya geldiğinden Başbakan Binali Yıldırım bankacılarla İstanbul'da bir toplantı düzenledi. Başbakanların bankacılarla toplantısı nadirdir ve önemlidir. Bunun ipuçlarını da İş Bankası Genel Müdürü Adnan Bali'nin önceki günkü kredi faizlerini indirmesinden ve "Kâr zamanı değil, fedakârlık zamanı" sözünden çıkartabiliriz.

■ İşe yarar mı? Elbette yarar. Bankaların zorlanan şirket ve KOBİ'lere daha dostça yaklaşacaklarını, kredi faizlerini düşürmeye devam edeceklerini söyleyebiliriz. Bunun sonucunda da daha az iflas ve daha çok tüketim görürüz.

■ Yeter ki, büyük bankaların aşın rekabetinden dolayı zorlanacak ve batacak küçük ve orta ölçekli banka çıkmasını veya iş o aşamaya gelmesini. Bir de bu dönemde dünyadan ters bir rüzgâr esmesin.



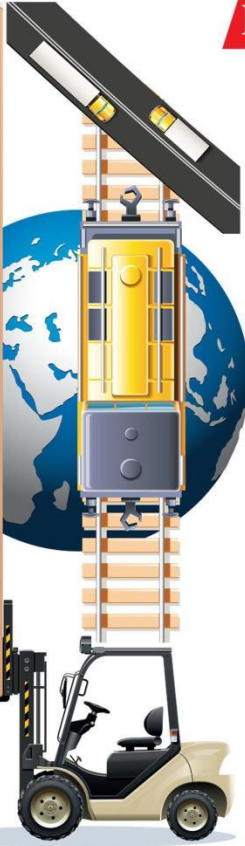


# Sanayiciye duyulan güvenle çarklar umutlu dönüyor

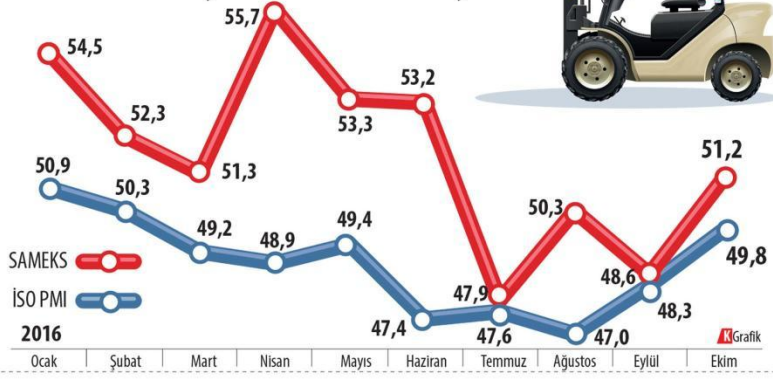
Ekonomik büyümenin öncü göstergelerinden satınalma müdürleri endeksi sanayide çarkların hızlı dönmeye başladığını gösterdi. 15 Temmuz darbe girişimine rağmen ihracat ülkelerinden siparişlerin artarak sürmesi ve yeni pazarlara açılma hamleleri rakamlara olumlu yansıdı.

**Ihracatta ilk 20 ülke (1.000 \$)**

Ülkeler	Eylül	Ekim	Değişim (%)
Almanya	1.127.807,65	1.281.526,98	13,63
İngiltere	673.753,63	755.326,25	12,11
İtalya	626.114,89	713.521,14	13,96
Irak	558.857,68	732.216,34	31,02
ABD	489.603,68	589.516,76	20,41
Fransa	488.438,74	500.577,03	2,49
İspanya	415.188,69	447.651,06	7,82
İran	298.156,13	312.408,03	4,78
Hollanda	270.874,21	280.871,25	3,69
Suudi Arab.	258.736,52	215.489,01	-16,71
İsrail	221.562,44	233.082,97	5,20
Mısır	195.855,33	252.386,22	28,86
Romanya	234.697,23	236.254,86	0,66
B. Arap Emir.	161.943,57	208.666,24	28,85
Polonya	203.352,55	221.976,09	9,16
Belçika	206.239,66	205.723,63	-0,25
Bulgaristan	231.085,60	256.925,81	11,18
Çin	202.463,90	226.954,54	12,10
Cezayir	111.401,23	142.348,27	27,78
RUSYA	143.946,25	179.985,76	25,04



## Gelecekteki büyüme ümit vaadediyor



**E**konomik büyümenin öncü göstergeleri arasında yer alan Müstakil Sanayici ve İşadamları Derneğinin (MÜSİAD) açıkladığı sanayi ve hizmet sektörlerini içeren Satınalma Müdürleri Bileşik Endeksi (SAMEKS), ekimde bir önceki aya göre 2,5 puan artarak 51,2 puana yükseldi. Sanayide çarkların hızlandığına işaret eden bir diğer kritik veri de **İstanbul Sanayi Odasından (İSO)** geldi. **İstanbul Sanayi Odası** Türkiye ve İstanbul İmalat PMI (Satın Alma Yöneticileri Endeksi) anketlerinin Ekim 2016 dönemi sonuçları da dün açıklandı. Buna göre PMI endeksi, Ekim ayında eşik değer olan 50,0'ın altında gerçekleşti.

### 15 TEMMUZ ETKİSİ BİTTİ

Ancak Eylül'de 48,3 olarak ölçülen endeks, Ekim'de 49,8'e yükselerek imalat sektörünün faaliyet koşullarında stabilizasyona işaret etti. Ayrıca ekim 2016 yılının ilk 10 ayındaki ortalaması olan 48,9 değerinin üzerinde ölçüldü. Ekim ayında yeni ihracat siparişleri son üç ayda ikinci kez yükselirken, satın alma faaliyetlerinde yaklaşık son iki yılın en güçlü büyümesi gerçekleşti. Hem **İSO** hem de **MÜSİAD**'ın açıkladığı verilerde-

ki yükselişin devlete ve sanayiciye duyulan güvenin bir göstergesi olduğunu ifade eden Konya Ticaret Odası Başkanı Hüseyin Üzülmaz, "Bu güven duygusu ile talepte artış meydana geliyor. 15 Temmuz darbe girişimi sonrası bir geçiş süreci yaşadık. Bu süreci sanayicimiz de güzel değerlendirdi. Yeni pazarlar arayışına girdi. Şimdi hem bu yeni pazarların hem de iç talepteki artışın etkisiyle sanayinin çarkları çok daha hızlı dönmeye başladı" diye konuştu.

### ÜRETİM ARTACAK

**İstanbul Sanayi Odası** Türkiye İmalat PMI anket verileri hakkında değerlendirmede bulunan İHS Markit Kıdemli Ekonomisti Trevor Balchin, şunları söyledi: "Türkiye İmalat PMI endeksi Ekim ayında nötr düzeye daha da yaklaşarak imalat sektöründe stabilizasyona yaklaşıldığına işaret etti. İhracattaki büyümenin katkısıyla mevsimsel etkilerden arındırılmış Üretim ve Yeni Siparişler Endeksleri önceki aya kıyasla artış gösterse de eşik değer 50,0'ın altında kaldı. Ancak girdi stokları ve istihdamdaki artış, üretimin önümüzdeki aylarda yeniden artışa dönebileceğini gösterdi."

## Ihracatta kayıp yüzde 4,2

Türkiye İhracatçılar Meclisinin (TIM) açıkladığı verilere göre, ekim ayında ihracat geçen yılın aynı aya kıyasla yüzde 4,6 azalarak 11 milyar 727 milyon dolar oldu. Yılın ilk 10 ayında, 2015'in aynı dönemine göre yüzde 3,7 azalışla 115 milyar 952 milyon dolarlık ihracat yapıldı. En fazla ihracat yapan sektörü olan otomotiv, 2,2 milyar dolar ihracat gerçekleştirdi. Ekim ayında en fazla ihracat artışı ise yüzde 30,8 ile diğer sanayi ürünleri, yüzde 23,2 ile de zeytin ve zeytinyağı sektörlerinde kaydedildi.

### RUSYA'DA BEKLENEN OLMADI

Söz konusu dönemde en fazla ihracat yapılan 5 ülke sırasıyla Almanya, İngiltere, Irak, İtalya ve ABD oldu. Almanya'ya yapılan ihracatta yüzde 0,1, İngiltere'ye yapılan ihracatta yüzde 15,2, Irak'a yapılan ihracatta yüzde 13,1 azalış yaşanırken, İtalya'ya yapılan ihracatta yüzde 3,6, ABD'ye yapılan ihracatta ise yüzde 12,8 artış kaydedildi. İlişkilerin normalleşme sürecine girmesi ile gıda ihracatının tekrar başladığı Rusya'da ise beklenen artış gerçekleşmedi. Rusya'ya yapılan ihracat bir önceki aya göre sadece 36 milyon dolar arttı.



### GAZA BASTI

2016'nın ilk dokuz ayında Türkiye toplam ihracatı yüzde 3 oranında azalırken, otomotiv endüstrisi ihracatı yüzde 11 oranında artış gösterdi ve toplam ihracat içerisinde yüzde 16,5'lik pay ile ilk sıradaki yerini korudu. Verilere göre otomotiv sektörünün ihracatı geçen seneye göre yüzde 12 artarken, ithalat ise yüzde 2 oranında azaldı.



## 'BBC'nin yayını Türkiye imajını hedef alıyor'



### EKONOMİ SERVİSİ

**İstanbul Sanayi Odası (İSO)**, BBC'nin "Çocuk mülteciler Türkiye'de tekstil atölyelerinde çalıştırılıyor" haberlerinin asılsız olduğunu, 3 milyon Suriyeliye kucak açan Türkiye'nin imajının bu tür haberlerle hedef alındığını bildirdi.

**İSO**, geçen hafta BBC'de yayımlanan haber üzerine tekstil, hazır giyim ve konfeksiyon, deri ve deri mamulleri sektörlerini temsil eden komitelerini ve 16

sivil toplum kuruluşunu (STK) biraraya getirdi.

**İSO**'da gerçekleştirilen toplantının ardından yapılan açıklamada, BBC'de yayımlanan ve gerçeklerle bağdaşmayan haberdeki ağır suçlamaları sektör ve firmaların hiçbir şekilde hak etmediği belirtildi.

Açıklamada, asılsız iddiaların aksine, Türk tekstil ve hazır giyim sanayisinin rakiplerine göre birçok açıdan çok daha uygun şartlara ve etik değerlere bağlı bir şekilde çalıştığı kaydedildi.





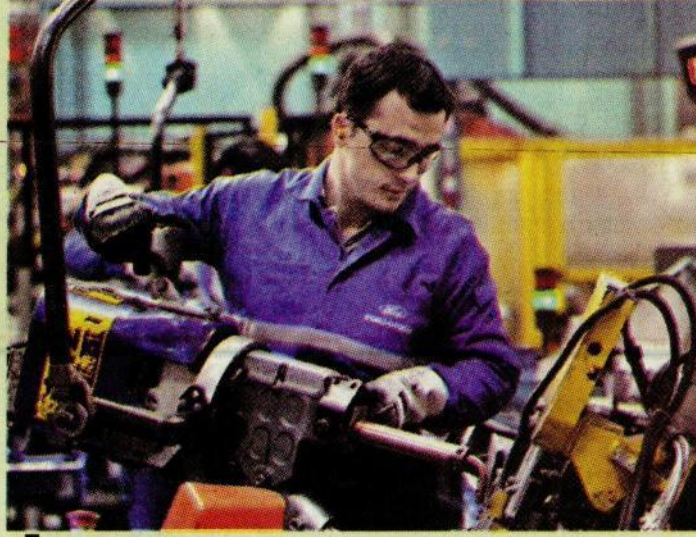
## Sanayide 8 ayın en iyi performansı yakalandı

**TÜRKİYE** imalat sanayi satın alma yöneticisi endeksi (PMI) Ekim ayında 49.8'e yükselerek Şubat ayından bu yana en yüksek değeri alırken, imalat sektöründe 8 aydır süregelen daralmanın güç kaybettiğine ve sektörün neredeyse denge kazandığına işaret etti.

Ekonomik büyümenin öncü göstergesi olan imalat sanayi performansında en hızlı ve güvenilir referans kabul edilen İSO Türkiye İmalat PMI ve İSO İstanbul İmalat PMI anketlerinin Ekim dönemi

sonuçları açıklandı. IHS Markit'ten yapılan açıklamada, "Türkiye PMI endeksi, Ekim ayında eşik değeri olan 50.0'nin altında gerçekleşti; ancak, Eylül'de 48.3 olarak ölçülen endeks, Ekim'de 49.8'e yükselerek imalat sektörünün faaliyet koşullarında stabilizasyona yaklaşıldığına işaret etti" denildi. İmalatta istihdam art arda 3'üncü ayda da artarken, yeni ihracat siparişleri Ekim ile beraber son 3 ayın 2'sinde artış gösterdi. Girdi fiyatları ise bir yılın en keskin artışını kaydetti.





# İmalat sanayide stabilizasyona yaklaşıldı

**İstanbul Sanayi Odası (İSO)** Türkiye İmalat sanayi satın alma yöneticileri endeksi (PMI), Ekimde 49.8'e yükseldi ancak eşik değer 50.0'nin altında kaldı

**EKONOMİK** büyümenin öncü göstergesi olan imalat sanayi performansında en hızlı ve güvenilir referans kabul edilen İSO Türkiye İmalat PMI ve İSO İstanbul İmalat PMI anketlerinin ekim dönemi sonuçları açıklandı. Markit'ten yapılan açıklamada, "Buna göre Türkiye PMI endeksi, Ekim ayında eşik değer olan 50.0'nin altında gerçekleşti; ancak, Eylül'de 48.3 olarak ölçülen endeks, ekimde 49.8'e yükselerek imalat sektörünün faaliyet koşullarında stabilizasyona yaklaşıldığına işaret etti. Ayrıca endeks 2016 yılının ilk 10 ayındaki ortalaması olan 48.9 değerinin üzerinde ölçüldü. Ekim ayında yeni ihracat siparişleri son üç ayda ikinci kez yükselirken, satın alma faaliyetlerinde yaklaşık son

iki yılın en güçlü büyümesi gerçekleşti" denildi.

## 'Yeniden artışa dönebilir'

Markit Kıdemli Ekonomisti Trevor Balchin, İSO Türkiye İmalat PMI anket verilerine ilişkin olarak, "Türkiye İmalat PMI endeksi ekim ayında nötr düzeye daha da yaklaşarak imalat sektöründe stabilizasyona yaklaşıldığına işaret etti. İhracattaki büyümenin katkısıyla mevsimsel etkilerden arındırılmış Üretim ve Yeni Siparişler Endeksleri önceki aya kıyasla artış gösterse de eşik değer 50.0'nin altında kaldı. Ancak girdi stokları ve istihdamdaki artış, üretimin önümüzdeki aylarda yeniden artışa dönebileceğini gösterdi" değerlendirmesini yaptı.



## Erdal Bahçivan

**İstanbul Sanayi  
Odası Yönetim  
Kurulu Başkanı**



## Üretim odaklı yeni finans vizyonu

**D**ünyada ve ülkemizde merkezinde üretim bulunan bir ekonomi anlayışı yeniden öne çıkarken, üretime yönelik yeni bir finans vizyonuna duyulan ihtiyaç da gündeme geliyor. Üretim dünyası ile finans dünyası arasında etkili ve verimli bir yakınlaşmayı sağlamak, günümüzde birçok ülkenin ortak arzusu.

Son küresel krize giden süreçte, finans dünyasıyla reel ekonomi arasındaki mesafe açılırken, bazı finans kuruluşları asli işlevleri olan tasarrufların yatırıma dönüşmesini sağlamayı unutarak, üretim dünyasından uzaklaşmıştı. Sonuç olarak, bugün dahi devam eden durgunluk dünya ekonomisini kısılcasına aldı ve üretimden kopuk bir ekonominin mutluluk getirmediği bir kez daha ortaya çıktı.

2016'nın son aylarına girerken küresel ekonomik büyüme oldukça zayıf seyrediyor. Artan belirsizlik ve riskler güçlü bir toparlanma yönünde umut vermiyor. Esas sorunun para politikalarıyla çözülemeyecek kadar yapısal olduğu artık herkesin kabul ettiği bir gerçek. Bugüne kadar kurtarıcı olarak görülen merkez bankalarının aldıkları tedbirler maalesef küresel ekonomiyi düzlüğe çıkartmakta yeterli olmuyor. Böylece, tüm dünyada para politikalarının dışındaki ekonomik araçlara ağırlık verilmesi ve özellikle yapısal reformların daha etkin bir şekilde hayata geçirilmesi gerektiği düşüncesi öne çıkıyor.

Bu bağlamda tek çözüm, bizim de uzun zamandır ısrarla dile getirdiğimiz üretim ekonomisine dayalı bir yaklaşımın yeniden ön plana çıkması olarak görülüyor. Özellikle son iki yıllık ISO 500 verileri de gösteriyor ki, finans konusu başta KOBİ'ler olmak üzere şirketlerimiz için çok önemli. Üretim ekonomisine hak ettiği yeri yeniden kazandırmak için birinci koşul, finans ayağının sağlam olmasıdır.

Finans dünyası ile reel sektör arasında arzu edilen yakınlaşmayı sağlamak için İstanbul Sanayi Odası olarak çok önemli bir adım attık. Eylül ayı Meclis toplantımızda Merkez Bankası Başkanımız Sayın Murat Çetinkaya'yı konuk ettik. Bu toplantımıza dair geniş bilgiyi dergimizin bu ayki sayfalarında sizlere sunuyoruz. Öte yandan son birkaç aydır dergimize özellikle KOBİ ölçekli şirketlerimizin daha çok yararlanabileceği yeni bir sayfa ekledik. Finans Gündem sayfalarımızda güncel finansal gelişmelerin yanında, işletmelerde finans yönetimine ilişkin yenilikleri de okuyabilirsiniz.

Finans kesimi ile reel sektörün aynı gemide olduklarını unutmamamız gerekiyor. Çünkü finans dünyasının sağlıklı ve istikrarlı seyri, reel sektöre de olumlu yansır. Bu gerçekten hareketle, önümüzdeki dönemde reel kesim ile finans kesimi arasında ülkemizin kalkınması ve aydınlık geleceği için daha da sağlıklı ve sürdürülebilir bir sinerjinin gelişeceğine yürekle inanıyorum.

Bu ülke hepimizin... İşbirliği ve diyalogu önemseyen bir anlayışla yarınlara umutla bakmalıyız. Bu vesileyle Cumhuriyetimizin kuruluşunun 93'üncü yılında hepimizin 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı'nı kutluyorum.





## Beyaz eşyacılar İSO'dan destek istedi

**B**eyaz Eşya Yan Sanayiciler Derneği'nin (BEYSAD) İşbirliği ve Risk Yönetimi Komitesi İSO Başkanı Erdal Bahçivan'ı ziyaret etti. İstanbul Sanayi Odası (İSO) Meclis Üyesi de olan Gökhan Turhan, komite başkanı olarak, BEYSAD hakkında İSO Başkanı'na bilgi verirken birtakım faaliyetleri ile ilgili İSO'nun desteğine ihtiyaç duyduklarını ve ziyaretlerinin amacının işbirliği imkanları oluşturmak olduğunu söyledi.

Aynı zamanda BEYSAD Yönetim Kurulu üyesi de olan Gökhan Turhan, derneklerinin 1993 yılında kurulan bir yan sanayi derneği olduğunu ve 179 üyesi olduğunu söyledi. Üyelerinin ağırlıklı olarak Çerkezköy, İstanbul, Manisa ve Eskişehir'de kurulu şirketlerden oluştuğunu dile getiren Turhan, strateji belgesi oluşturduklarını ve bunu bir kitap haline getirdiklerini kaydetti. Turhan, derneklerinin sesini duyurmak ve işbirliklerini artırmak istediklerini dile getirdi. Güçlü partnerler ile bir çalıştay düzenleyecekleri bilgisini veren Turhan, üyelerinin çoğunluğunun İSO üyesi olduğunu ve İSO ile işbirliği yapmak istediklerini söyledi. Turhan, eğitim konusunda da İSO'nun desteğini istedi.



# PMI endeksinde yükseliş

Ekonomik büyümenin öncü göstergesi olan imalat sanayi performansında en hızlı ve güvenilir referans kabul edilen **Istanbul Sanayi Odası** Türkiye ve İstanbul İmalat PMI (Satın Alma Yöneticileri Endeksi) anketlerinin Ekim 2016 dönemi

sonuçları açıklandı. Buna göre PMI endeksi, Ekim ayında eşik değer olan 50,0'ın altında gerçekleşti. Ancak Eylül'de 48,3 olarak ölçülen endeks, Ekim'de 49,8'e yükselerek imalat sektörünün faaliyet koşullarında stabilizasyona yaklaşıldığına işaret etti.

Ayrıca endeks 2016 yılının ilk 10 ayındaki ortalaması olan 48,9 değerinin üzerinde ölçüldü. Ekim ayında yeni ihracat siparişleri son üç ayda ikinci kez yükselirken, satın alma faaliyetlerinde yaklaşık son iki yılın en güçlü büyümesi gerçekleşti. (İHA)

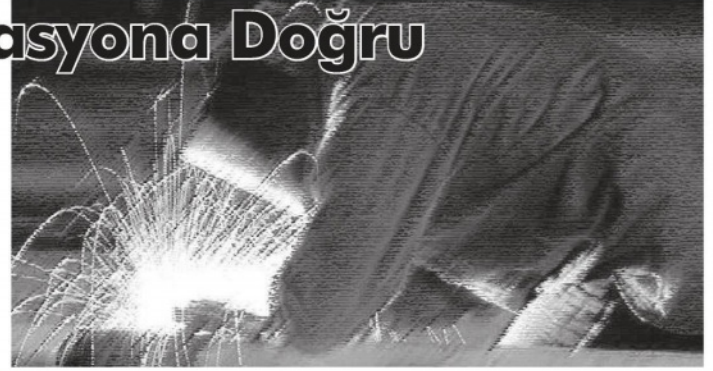


# İmalat Sanayi Stabilizasyona Doğru

**İstanbul Sanayi Odası (İSO)** Türkiye İmalat sanayi satınalma yöneticileri endeksi (PMI), Ekimde 49.8'e yükseldi ancak eşik değer 50.0'nin altında kaldı. **İSO** İstanbul İmalat PMI endeksi de Ekim'de üst üste üçüncü ay olacak şekilde yükseldi ve eşik değer 50.0 düzeyinde gerçekleşti.

Ekonomik büyümenin öncü göstergesi olan imalat sanayi performansında en hızlı ve güvenilir referans kabul edilen **İSO** Türkiye İmalat PMI ve **İSO** İstanbul İmalat PMI anketlerinin Ekim dönemi sonuçları açıklandı. Markit'ten yapılan açıklamada, "Buna göre Türkiye PMI endeksi, Ekim ayında eşik değer olan 50.0'nin altında gerçekleşti; ancak, Eylül'de 48.3 olarak ölçülen endeks, ekimde 49.8'e yükselerek imalat sektörünün faaliyet koşullarında stabilizasyona yaklaşıldığına işaret etti" denildi ve şu saptama yapıldı: "Ayrıca endeks 2016 yılının ilk 10 ayındaki ortalaması olan 48.9 değerinin üzerinde ölçüldü. Ekim ayında yeni ihracat siparişleri

son üç ayda ikinci kez yükselirken, satın alma faaliyetlerinde yaklaşık son iki yılın en güçlü büyümesi gerçekleşti. Markit Kıdemli Ekonomisti Trevor Balchin, **İSO** Türkiye İmalat PMI anket verilerine ilişkin olarak, "Türkiye İmalat PMI endeksi ekim ayında nötr düzeye daha da yaklaşarak imalat sektöründe stabilizasyona yaklaşıldığına işaret etti. İhracattaki büyümenin katkısıyla mevsimsel etkilerden arındırılmış Üretim ve Yeni Siparişler Endeksleri önceki aya kıyasla artış gösterse de eşik değer 50,0'nin altında kaldı. Ancak girdi stokları ve istihdamdaki artış, üretimin önümüzdeki aylarda yeniden artışa dönebileceğini gösterdi" değerlendirmesini yaptı.



**İSO** İstanbul İmalat PMI endeksi de Ekim'de üst üste üçüncü ay olacak şekilde yükseldi ve eşik değer 50.0 düzeyinde gerçekleşerek İstanbul imalat sektörünün faaliyet koşullarında stabilizasyon sağlandığına işaret etti. Endeksin Şubat ayından bu yana gözlenen en yüksek düzeyde ölçüldüğünün altı çizilen açıklamada, "Yeni

siparişler ve istihdamdaki artış, manşet PMI endeksini ekimde olumlu yönde etkileyen temel faktörlerdi. İstihdam hazirandan beri gözlenen en yüksek hızda arttı. İlimli düzeyde olmakla birlikte yeni siparişler mayıstan bu yana ilk kez yükseldi. Yeni ihracat siparişlerinde de hafif bir artış kaydedildi" denildi. **(DHA)**

# İmalat PMI yükselişte!

**İSO Türkiye İmalat PMI endeksi; Ekim'de 49,8'e yükselerek, sektörün faaliyet koşullarında stabilizasyona yaklaşıldığına işaret etti**

**İstanbul Sanayi Odası (İSO)** Türkiye ve İstanbul İmalat PMI (Satın Alma Yöneticileri Endeksi) anketlerinin Ekim 2016 dönemi sonuçları açıklandı. Buna göre PMI endeksi, Ekim ayında eşik değer olan 50,0'ın altında gerçekleşti. Ancak Eylül'de 48,3 olarak ölçülen endeks Ekim'de 49,8'e yükselerek, imalat sektörünün faaliyet koşullarında stabilizasyona yaklaşıldığına işaret etti. Ayrıca endeks 2016 yılının ilk 10 ayındaki ortalaması olan 48,9 değerinin üzerinde ölçüldü. Ekim ayında yeni ihracat siparişleri son üç ayda ikinci kez yükselirken, satın alma faaliyetlerinde yaklaşık son iki yılın en güçlü büyümesi gerçekleşti.

## İLERİDE ARTACAK

**İstanbul Sanayi Odası** Türkiye İmalat PMI anket verileri hakkında değerlendirmede bulunan IHS Markit Kıdemli Ekonomisti Trevor Balchin, şunları söyledi: "Türkiye İmalat PMI endeksi Ekim ayında nötr düzeye daha da yaklaşarak, imalat sektöründe stabilizasyona yaklaşıldığına işaret etti. İhracattaki büyümenin katkısıyla mevsimsel etkilerden arındırılmış Üretim ve Yeni Siparişler endeksleri önceki aya kıyasla artış gösterse de, eşik değer 50,0'nin altında kaldı. Ancak girdi stokları ve istihdamdaki artış, üretimin önümüzdeki aylarda yeniden artışa dönebileceğini gösterdi."

## ÜST ÜSTE ÜÇÜNCÜ AY

**İstanbul Sanayi Odası** İstanbul İmalat PMI endeksi de Ekim'de üst üste üçüncü ay olacak şekilde yükseldi ve eşik değer 50,0 düzeyinde gerçekleşerek, İstanbul imalat sektörünün faaliyet koşullarında stabilizasyon sağlandığına işaret etti. Endeks Şubat ayından beri gözlenen en yüksek seviyede ölçüldü. Yeni siparişler ve istihdamdaki artış, manşet PMI endeksini Ekim'de olumlu yönde etkileyen temel faktörlerdi. İstihdam Haziran'dan beri gözlenen en yüksek hızda artarken, ılımlı düzeyde olmakla birlikte yeni siparişler Mayıs'tan bu yana ilk kez yükseldi. Yeni ihracat siparişlerinde de hafif bir artış kaydedildi.







# İmalat sanayinde yüzler gülüyor

**İstanbul Sanayi Odası Türkiye İmalat PMI endeksi, Ekim'de 49,8'e yükselerek imalat sektörünün faaliyet koşullarında stabilizasyona yaklaşıldığına işaret etti. Yeni ihracat siparişleri son üç ayda ikinci kez yükseldi, satın alma faaliyetlerinde yaklaşık son iki yılın en güçlü büyümesi gerçekleşti.**

Ekonomik büyümenin öncü göstergesi olan imalat sanayi performansında en hızlı ve güvenilir referans kabul edilen **İstanbul Sanayi Odası** Türkiye ve İstanbul İmalat PMI (Satın Alma Yöneticileri Endeksi) anketlerinin Ekim 2016 dönemi sonuçları açıklandı. Buna göre PMI endeksi, Ekim ayında eşik değer olan 50,0'ın altında gerçekleşti. Ancak Eylül'de 48,3 olarak ölçülen endeks, Ekim'de 49,8'e yükselerek imalat sektörünün faaliyet koşullarında stabilizasyona yaklaşıldığına işaret etti. Ayrıca endeks 2016 yılının ilk 10 ayındaki ortalaması olan 48,9 değerinin üzerinde ölçüldü. Ekim ayında yeni ihracat siparişleri son üç ayda ikinci kez yükselirken, satın alma faaliyetlerinde yaklaşık son iki yılın en güçlü büyümesi gerçekleşti.

**İstanbul Sanayi Odası** Türkiye İmalat PMI anket verileri hakkında değerlendirmede bulunan IHS Markit Kıdemli Ekonomisti Trevor Balchin, şunları söyledi: "Türkiye İmalat PMI endeksi Ekim ayında nötr düzeye daha da yaklaşarak imalat sektöründe

stabilizasyona yaklaşıldığına işaret etti. İhracattaki büyümenin katkısıyla mevsimsel etkilerden arındırılmış Üretim ve Yeni Siparişler Endeksleri önceki aya kıyasla artış gösterse de eşik değer 50,0'ın altında kaldı. Ancak girdi stokları ve istihdamdaki artış, üretimin önümüzdeki aylarda yeniden artışı dönebileceğini gösterdi".

**İstanbul Sanayi Odası** İstanbul İmalat PMI endeksi de Ekim'de üst üste üçüncü ay olacak şekilde yükseldi ve eşik değer 50,0 düzeyinde gerçekleşerek İstanbul imalat sektörünün faaliyet koşullarında stabilizasyon sağlandığına işaret etti. Endeks Şubat ayından beri gözlenen en yüksek seviyede ölçüldü. Yeni siparişler ve istihdamdaki artış, manşet PMI endeksinin Ekim'de olumlu yönde etkileyen temel faktörlerdi. İstihdam Haziran'dan beri gözlenen en yüksek hızda arttı. İlmi düzeyde olmakla birlikte yeni siparişler Mayıs'tan bu yana ilk kez yükseldi. Yeni ihracat siparişlerinde de hafif bir artış kaydedildi. İHA

